

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2025/251

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion: Lokala insatser mot telefonbedrägeri – skydda våra äldre

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige bifalla motionens första punkt, anse motionens andra punkt avseende samverkan med polisen och civilsamhället besvarad, avslå motionens andra punkt avseende samverkan med banker, avslå motionens tredje punkt.

Sammanfattning av ärendet

Thomas Axelsson (KD) har lämnat in en motion med följande förslag:

- Att Genomföra en informationssatsning riktad till äldre och anhöriga om hur man identifierar och undviker telefonbedrägerier, både digitalt och analogt.
- Att samverka med polisen, banker och civilsamhället för att erbjuda praktiska råd och stöd till äldre genom fysiska träffar, broschyrer och digitala kanaler.
- Att Utredda möjligheten att införa en lokal varningsfunktion (t.ex. informationsutskick) vid nya bedrägerimetoder.

Kommunfullmäktige överlämnar motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har skickats till räddningstjänsten och socialnämnden för yttrande.

Kommunledningskontorets bedömning, utifrån räddningstjänstens och socialnämndens yttrande, är att motionens första punkt ska bifallas, motionens andra punkt avseende samverkan med polisen och civilsamhället anses besvarad, motionens andra punkt avseende samverkan med banker avslås, motionens tredje punkt ska avslås.

Ärende

1. Bakgrund

Thomas Axelsson (KD) har lämnat in en motion med följande förslag:

- Att Genomföra en informationssatsning riktad till äldre och anhöriga om hur man identifierar och undviker telefonbedrägerier, både digitalt och analogt.
- Att samverka med polisen, banker och civilsamhället för att erbjuda praktiska råd och stöd till äldre genom fysiska träffar, broschyrer och digitala kanaler.
- Att Utredda möjligheten att införa en lokal varningsfunktion (t.ex. informationsutskick) vid nya bedrägerimetoder.

Kommunfullmäktige överlämnar motionen till kommunstyrelsen för beredning.

2. Motionen har skickats till räddningstjänsten och socialnämnden för yttrande

Dnr KS 2025/251

Räddningstjänstens yttrande:

Kommunens ansvar för det brottsförebyggande arbetet regleras bland annat i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen föreskriver att kommunen ska genomföra en kartläggning av brottsligheten och ta fram en lägesbild med en åtgärdsplan. I nuvarande lägesbild finns området bedrägerier för målgruppen 65+ med som en särskild satsning. Även i det medborgarlöfte som tecknas årligen mellan kommun och polis finns informationsinsatser för att motverka bedrägerier återkommande med.

Thomas Axelsson (KD) har lämnat in en motion med följande förslag:

- Att genomföra en informationssatsning riktad till äldre och anhöriga om hur man identifierar och undviker telefonbedrägerier, både digitalt och analogt.
- Att samverka med polisen, banker och civilsamhället för att erbjuda praktiska råd och stöd till äldre genom fysiska träffar, broschyrer och digitala kanaler.
- Att utreda möjligheten att införa en lokal varningsfunktion (t.ex. informationsutskick) vid nya bedrägerimetoder.

Genomföra en informationssatsning riktad till äldre och anhöriga om hur man identifierar och undviker telefonbedrägerier, både digitalt och analogt:

Informationssatsningar av detta slag är den del av det fortlöpande brottsförebyggande arbete som bedrivs i kommunen. Bland annat har informationsinsatser gjorts på kommunens träffpunkter för äldre, vid Seniormässan samt i utskick till brukare och anhöriga inom hemtjänst och funktionshinderomsorg.

Detta är ett arbete som ytterligare skulle kunna upprepas och förstärkas. Kanalerna för att nå ut med budskapet skulle kunna ses över.

Att samverka med polisen, banker och civilsamhället för att erbjuda praktiska råd och stöd till äldre genom fysiska träffar, broschyrer och digitala kanaler:

Samverkan med polisen sker löpande om olika brottstyper, även när det gäller bedrägeribrott. Till exempel stod kommunen och polisen tillsammans vid Seniormässan. Kommunpolisen bistår med tips och länkar till informationsinsatser när det önskas. Detta är material som kan användas även i kontakt med föreningar och övriga civilsamhället.

Gällande samverkan med bankerna är det ett ansvar för branschen.

Att utreda möjligheten att införa en lokal varningsfunktion (t.ex. informationsutskick) vid nya bedrägerimetoder:

Detta är inte en kommunal uppgift. Kommunen ska arbeta brottsförebyggande, inte reaktivt.

Sammanfattande kommentar:

Bifall yrkas för punkt 1.

Punkt 2 anses besvarad avseende samverkan med polisen och civilsamhället. Avslag yrkas för förslaget om samverkan med bankerna.

Avslag yrkas för punkt 3.

Socialnämndens yttrande:

Det finns ett tydligt ansvar för en kommun att arbeta förebyggande för att motverka brottslighet. Det brottsförebyggande arbetet regleras bland annat i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen föreskriver att kommunen ska genomföra en kartläggning av brottsligheten och ta fram en lägesbild med en åtgärdsplan. I nuvarande lägesbild finns området bedrägerier för målgruppen 65+ med som en särskild satsning. Detta vidimeras även i det medborgarlöfte där Polis och Vaggeryds kommun tillsammans ska arbeta för att förebygga brott och öka tryggheten för medborgaren. I den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, tydliggörs att socialtjänsten ska arbeta förebyggande inom alla sina verksamhetsområden för att tidigt motverka sociala problem. Vidare anges i regeringens proposition att socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet, vilket omfattar insatser riktade mot brott som särskilt drabbar äldre, såsom olika former av bedrägerier.

Nedan lämnas kommentarer till förslaget i motionen:

Genomföra en informationssatsning riktad till äldre och anhöriga om hur man identifierar och undviker telefonbedrägerier, både digitalt och analogt:

Satsningar av detta slag är den del av det fortlöpande brottsförebyggande arbete som bedrivs i kommunen. Bland annat har informationsinsatser gjorts på kommunens träffpunkter för äldre, vid Seniormässan samt i utskick till brukare och anhöriga inom hemtjänst och funktionshinderomsorg.

Ytterligare satsningar kan vara angeläget och kan kanalerna för att kunna nå ut kan med fördel vidgas. Som tidigare kan det ske genom främst träffpunkter men även genom bibliotek, trossamfund osv. Det kan även systematiskt finnas som en viktig information vid ansökan om bistånd.

Att samverka med polisen, banker och civilsamhället för att erbjuda praktiska råd och stöd till äldre genom fysiska träffar, broschyrer och digitala kanaler:

Samverkan med polisen finns etablerat och arbetet sker löpande om olika brottstyper inkluderat bedrägeribrott. Samverkan är förankrat i det medborgarlöfte som slutits mellan kommunen och Polisen samt finns även inom brottsförebyggande rådet (BRÅ). Flera aktiviteter kan lämnas som exempel. Kommunen och polisen stod tillsammans vid Seniormässan. Kommunpolisen bistår med tips och länkar till informationsmaterial när det önskas. Detta är material som kan användas även i kontakt med föreningar och övriga civilsamhället. Gällande samverkan med bankerna är det ett ansvar för branschen.

Att utreda möjligheten att införa en lokal varningsfunktion (t.ex. informationsutskick) vid nya bedrägerimetoder:

Detta är inte en kommunal uppgift. Kommunen ska arbeta brottsförebyggande, inte reaktivt. Det finns det andra myndigheter som har ansvar för.

Sammanfattning:

Det finns väl etablerade samverkansstrukturer och forum för att kunna gå ut med information i syfte att förebygga och minska risken för telefonbedrägerier och skydda utsatta personer inom äldregruppen. Det kan finnas skäl att fokusera mer på att systematiskt sprida information hos fler aktörer vilket innebär att punkt ett i remissen kan vidimeras och medan punkt två och tre inte varken behöver eller rent formellt kan ageras utifrån.

3. Förvaltningens helhetsbedömning

Kommunledningskontorets bedömning, utifrån räddningstjänstens och socialnämndens yttrande, är att motionens första punkt ska bifallas, motionens andra punkt avseende samverkan med polisen och civilsamhället anses besvarad, motionens andra punkt avseende samverkan med banker avslås, motionens tredje punkt ska avslås.

4. Handlingar som medföljer ärendet

Motion

§125 KF beslut

Räddningstjänstens yttrande

Socialnämndens yttrande

Beslutet ska skickas till

Förslagsställaren

Räddningstjänsten

Socialnämnden

Handläggare

Annika Hedvall, kommundirektör